

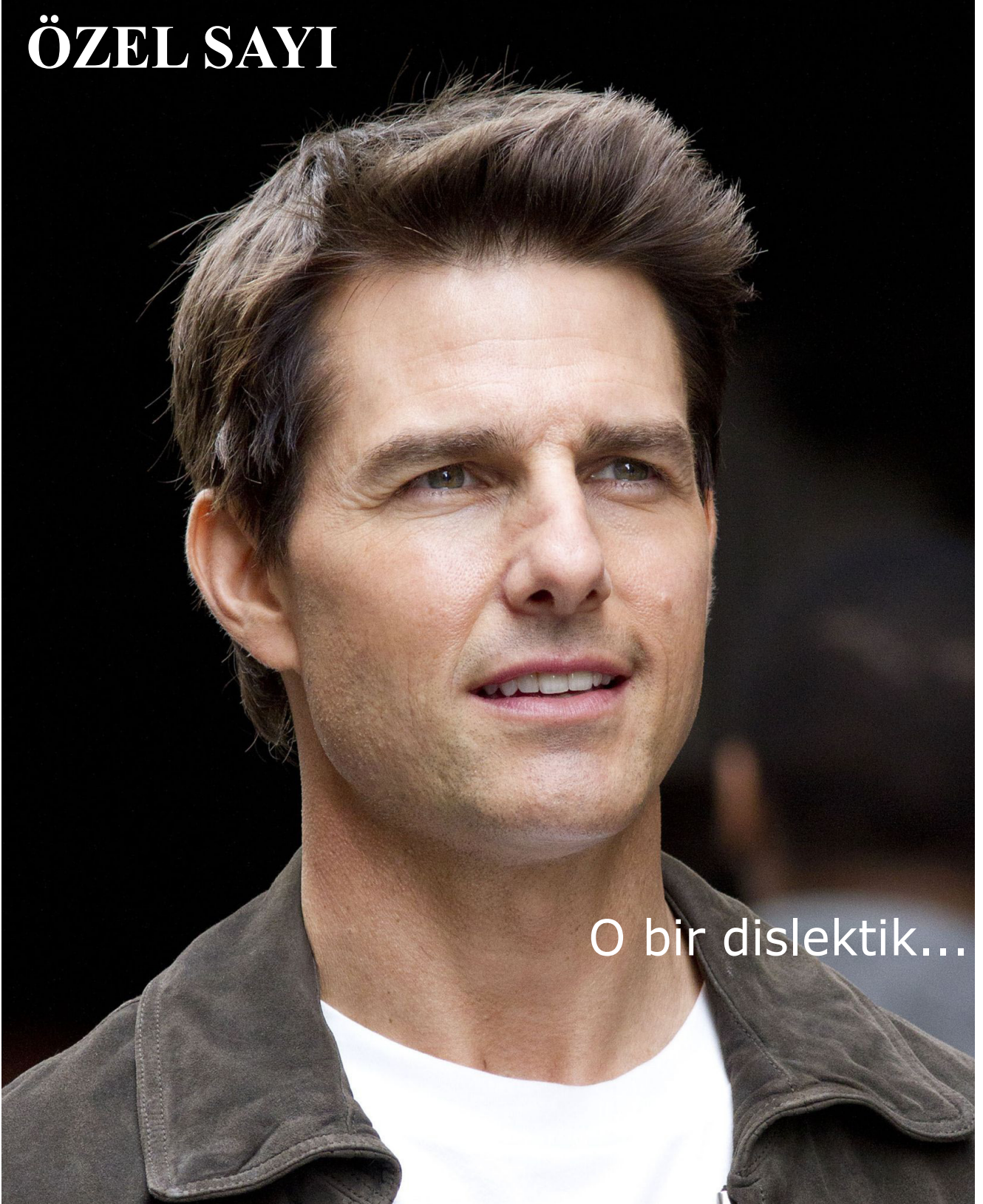
Gamet Gelişim Bülteni

Ücretsiz Dağıtılır

18 Aralık 2012

05

ÖZEL SAYI

O bir dislektik...

DİSLEKSİ VE TEPELEME

Tarih boyunca adından söz ettirmiş pek çok dislektik var: Leonardo Da Vinci, Albert Einstein, Pablo Picasso, Agatha Christie, Steven Spielberg ve Tom Cruise bunlardan bazıları

Disleksi en kaba tanımıyla "okuma güçlüğü" olarak tarif edilebilir.

"Disleksi; Okuma Bozukluğu olarak Öğrenme Bozuklukları içinde tanımlanır... Disleksi;en sık görülen tip olduğu için öğrenme bozukluğunun tanımlanmasında dünyada genel olarak kullanılan bir terim haline gelmiştir. Ülkemizde öğrenme bozukluğu yerine Disleksi teriminin kullanılmasının ayrı bir önemi vardır. Çünkü hem eğitimciler hem de anne babalar tarafından "Öğrenme Bozukluğu" ifadesi sıklıkla "Zeka Geriliği" olarak anlaşılmaktadır. Bu nedenle pek çok karışıklık ve yanlış anlaşılmalara yaşanmaktadır. "(Alıntı: <http://www.disleksidernegi.org/>)"

Disleksi, eskiden bir "hastalık" olarak tanımlanırken, şimdi sadece bir "farklılık" olduğu belirtiliyor.

Ülkemizde ne yazık ki eğitimciler tarafından bile yeterince tanınmadığı için, dislektik öğrenciler tembel, uyumsuz veya geri zekalı olarak sistemden dışlanmaktadır. Oysa dislektik kişilerin beyinleri, "normal" beyinlere göre daha farklı çalışmaktadır. "Normal" bir insan beyni algılama ve düşünme eylemleri sırasında ağırlıklı olarak "sözel" kavramlardan yararlanırken, dislektik kişiler "görsel" kavramlardan yararlanmaktadır. Bu nedenle normal kişilerin düşünme hızları dakikada 200 kelime civarındadır. Oysa dislektik kişiler, düşünürken sözcükleri kullan-a-madıkları için, imgesel olarak olağanüstü düşünme hızlarına sahiptirler. Bu büyük farklılık normal kişilerle dislektik kişiler arasındaki iletişimi zorlaştırmaktadır.

Çözüm, toplumun, ailenin ve özellikle eğitimcilerin disleksiye tanımasını, anlamasını ve kabullenmesini sağlamaktan geçer.

Normal bir insanın, baktığı sıradan bir kitap sayfasındaki durağan görüntüyü, dislektik birinin sürekli kıpırdanan, yer ve şekil değiştiren bir kargaşa olarak algıladığını kavraması mümkün değildir. Klasik eğitim sistemimiz, ortalama insan özelliklerine göre tasarlanmıştır ve herkesin buna uymasını bekler. Bu yüzden -genellikle- sisteme uyum gösteremeyen "sıradışı" bireyler, zorluklarla karşılaşır. Bu dışlama, dislektik öğrencileri aynı zamanda duygusal sorunlarla boğuşmak zorunda bırakır ve giderek geri zekalı, uyumsuz, asi kişiler olarak damgalanmalarına neden olur.

Tepeleme, dislektik kişiler için etkili ve yararlı bir araçtır.

Tepeleme yöntemi disleksiye ortadan kaldırmaz. Ancak, disleksinin yarattığı olumsuzluk ve duygusal rahatsızlıklar nedeniyle gelişen huzursuzluk, endişe, korku ve stresin ortadan kaldırılmasına yardımcı olur. Farklı algılama sorunu nedeniyle oluşan duygusal baskının ortadan kalkması, okuma performansının artmasını da sağlar.

Özellikle dislektik çocuklarda "sözcüklerden korkma" davranışı gelişebiliyor. Bunda çevresel koşulların çok büyük etkisi var. Akranlarının kolaylıkla okuduğu yazıları okuyamamanın yarattığı baskı, anlayışsızlık ve küçümseyici tepkiler yüzünden ya içlerine kapanıyor, ya da saldırgan bir savunma yöntemine başvuruyorlar. Her iki durumda da çocuk "asosyal" olarak damgalanıyor.

Tepeleme, dislektik kişilerin yapısal farklılıklarını ve çevreden gelen olumsuz yaklaşımların yıpratıcı etkisini kabullenmelerini ve sahip oldukları avantajları ön plana çıkarabilmelerine katkıda bulunur.

İster yetişkin, ister çocuk olsun; dislektik bireylerin öncelikle kendilerinin "farklı" olduklarını kabullenmeleri önemlidir. Bu yüzleşme, Tepeleme yöntemiyle kolayca başarılabilir ve içselleştirilebilir.

Şu tür kurgu cümleleri yararlı olacaktır:

"Kitaptaki sözcükler oradan oraya zıplıyor olsa ve ben her birinin etrafında çizgiler görüyor olsam da kendimi seviyor ve olduğum gibi kabul ediyorum."

"Yazılı sözcüklere bakmaktan korkuyor olsam da, ..."

"Sayfalara bakmaktan korkuyor olsam da..."

Herkesin kendi artı ve eksilerinin farkında olduğu; çevresine de bu gözlerle bakabildiği bir dünya için...

Ahmet Aksoy

Not: Disleksi sorunu olan kişiler için Türkçe olarak hem "disleksik", hem de "dislektik" sözcüğünü kullananlar var. Yaptığımız Google sorgulamasında "disleksik" için yaklaşık 49 bin, "dislektik" içinse yaklaşık 35 bin sonuç elde ettik.

Türk Dil Kurumu sözlüklerinde disleksi, disleksik ve dislektik sözcüklerinin hiçbiri yer almıyor.

Kişisel tercih, alışkanlık ve söyleme kolaylığı açısından biz "dislektik" demeyi tercih ediyoruz.

ÖĞRENME ENGELLİ MEŞHURLAR

- Agatha Christie - Polisiye roman yazarı - (Disleksi)
- Albert Einstein - Bilim adamı - (Disleksi)
- Alexandre Graham Bell - Mucit - (Disleksi)
- Bill Gates - Microsoft Yazılım firmasının kurucusu (ADHD)
- Cher - Şarkıcı - (Disleksi)
- George Bernard Shaw - Oyun Yazarı - (ADD)
- George Bush (her ikisi de) - Eski Amerikan Devlet Başkanı - (ADHD)
- Jay Leno - Talk show sanatçısı - (Disleksi)
- John F. Kennedy - Eski Amerikan Devlet Başkanı - (Disleksi)
- John Lennon - Pop müzik sanatçısı - (Disleksi)
- Jules Verne - Bilimkurgu yazarı - (ADHD)
- Leonardo Da Vinci - Sanatçı ve bilim adamı - (Asperger sendromu)
- Napoleon Bonaparte - Fransız Devlet adamı - (Otizm)
- Richard Burton - Sinema Sanatçısı - (Sara)
- Robin Williams - Sinema Sanatçısı - (ADHD)
- Steven Spielberg - Film Yönetmeni- (ADHD)
- Sylvester Stallone - Sinema Sanatçısı - (ADHD)
- Thomas Edison - Mucit - (ADHD)
- Tom Cruise - Sinema Sanatçısı - (Disleksi, ADHD)
- Walt Disney - Film Yapımcısı - (Disleksi)

GAMET GELİŞİM İLETİŞİM BİLGİLERİMİZ:

ahmetaksoy@gamet.com.tr - iletisim@gamet.com.tr
www.gamet.com.tr - eft-tepeleme.gamet.com.tr
farkindalik.gamet.com.tr - hizliokuma.gamet.com.tr